

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram

Ņemot vērā, ka Rīgas domes mērs N.Ušakovs ir ierosinājis paaugstināt sabiedriskā transporta braukšanas maksu nerīdziniekiem, vēlamies paust savu viedokli šajā jautājumā.

Noprotam, ka, lai gūtu papildus ienējumus, Rīgas dome iecerējusi panākt, lai Rīgā savu dzīvesvietu deklarētu cilvēki, kuri šajā pilsētā strādā. Pirms iecerēto grozījumu apstiprināšanas Rīgas domes mērs N.Ušakovs un Rīgas domes vicemērs A.Ameriks veic intensīvu sabiedrības informēšanas kampaņu par ieguvumiem, bet noklusē šī lēmuma negatīvās sekas.

Sabiedriskā transporta biļešu cenu sadārdzināšana dramatiski skars cilvēkus ar zemākajiem ienākumiem, kuriem nav iespējas deklarēt dzīvesvietu Rīgā. Piemēram, izīrējot dzīvesvietu Rīgā, dzīvokļa saimnieks faktiskajā dzīvesvietā deklarēties visbiežāk neļauj. Nereti tas tiek īpaši ierakstīts īres līgumā.

Cilvēki būs spiesti vēl vairāk ekonomēt, lai tik varētu nokļūt no punkta A uz punktu B. Kur A – ir mājas ārpus Rīgas un B – darba vieta Rīgā. Nav noslēpums, ka jau tagad liela nerīdzinieku daļa brauc uz Rīgu strādāt, jo Latvijas reģionos nevar atrast darbu. Sadārdzinoties sabiedriskā transporta biļetēm Rīgā, viņi būs spiesti meklēt darbu ārpus Latvijas. Īpaši tas attiecas uz darbspējīgiem, jauniem un uzņēmīgiem iedzīvotājiem, kas dzīvo laukos un mazpilsētās, bet atraduši vai plānojuši atrast darbu Rīgā. Tādēļ sabiedriskā transporta biļešu sadārdzinājums nerīdziniekiem arī var veicināt cilvēku izbraukšanu uz ārzemēm.

Jāsecina, ka Rīgas domes mērķis ir palielināt pašvaldības ienējumus uz pārdeklarējušos cilvēku skaita rēķina. Tajā pašā laikā netiek runāts par pašvaldībām, kurām šīs pārdeklarēšanās sistēmas rezultātā ienējumi samazināsies. Piemēram, pēc Baldones novada domes pārstāvju sniegtās informācijas, šī novada budžeta ienējumi sliktākajā gadījumā samazinātos par 70%.

Atsaucoties uz Rīgas domes mēra N.Ušakova sniegto informāciju, Rīgā šobrīd dzīvo un strādā ap 100 000 nedeklarētu iedzīvotāju. Ja viņi deklarētos Rīgā, tad Rīgas nodokļu ienējumi pieaugtu par 25%. Ir grūti prognozēt, par cik % samazinātos citu pašvaldību ienējumi kopumā, tomēr skaidrs, ka šis samazinājums būs dramatisks. Šo pašvaldību ienējumu samazinājums skars atbalstu skolām, bērnudārziem, maznodrošinātajiem un trūcīgiem, kā arī transportam u.c. pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem. Tādējādi pieaugs lauku reģionu iedzīvotāju atstumtība un nabadzība.

Jau šobrīd Rīgā ir virkne problēmu, kas saistītas ar cilvēku un transporta plūsmu: satiksmes tīkla neefektivitāte, gaisa kvalitātes pasliktināšanās un lielās, necaurskatāmās Rīgas domes dotācijas uzņēmumam RP SIA „Rīgas satiksme”. Nav skaidrības par biļešu pašizmaksu – gan Rīgas domes mērs N.Ušakovs, gan Rīgas domes vicemērs A.Ameriks ir paiduši atšķirīgu informāciju. Šobrīd precīza informācija nekur nav pieejama, jo tā tiek slēpta. RP SIA „Rīgas Satiksme” revīzija nav bijusi un netiek plānota. Izskatās, ka Rīgas dome vēlas pieņemt diskriminējošu lēmumu paaugstināt biļešu cenas nerīdziniekiem, neņemot vērā nedz pašu rīdzinieku viedokli, nedz sabiedrības viedokli kopumā. LTV 02.oktobra raidījumā „Sastrēgumstunda” tika veikta aptauja par ieceri paaugstināt sabiedriskā

transporta biļešu cenu nerīdziniekiem, un lielākā daļa skatītāju atbildēja, ka neatbalsta to. Arī 07.oktobra LNT ziņu raidījumā publicētā aptaujā 74% respondentu šādu iniciatīvu neatbalsta.

Plānotie grozījumi veicinās personiskā auto izmantošanu, tā rezultātā vēl vairāk palielināsies sastrēgumi Rīgas pilsētas ielās un pasliktināsies gaisa kvalitāte Rīgā.

Tiesībsargs paudis viedokli, ka nav saskatāms pamatojums noteikt augstāku samaksu par sabiedriskā transporta lietošanu Latvijas reģionos dzīvojošām vai Rīgā nedeklarētām personām un ārvalstniekiem, nekā pakalpojums reāli izmaksā. Līdz ar to ir saskatāms diskriminācijas aizlieguma pārkāpums pret šīm personu grupām.

Vēlamies norādīt, ka Rīga ir Latvijas galvaspilsēta un tajā pieejamie pakalpojumi nav aizvietojami ar iespējām ārpus Rīgas: galvaspilsētā atrodas valsts iestādes, slimnīcas, kas sniedz reģionos nepieejamus medicīnas pakalpojumus, muzeji un teātri, uz kuriem sadārdzināsies nokļūšana, arī lidosta.

Rīgas galvaspilsētas likuma neesamība, ko piesauc Rīgas domes mērs N.Ušakova k-gs, nevar būt par iemeslu manipulēšanai ar situāciju. Rīga ir Latvijas galvaspilsēta arī bez šāda likuma un tai ir galvaspilsētas pienākumi, kurus ir jāpilda godprātīgi un saskaņā ar labas pārvaldības principu, ievērojot jebkādas diskriminācijas aizliegumu.

Nēmot vērā iepriekšminēto, aicinām Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru, rīkojoties atbilstoši Latvijas iedzīvotāju un Latvijas valsts interesēm kopumā, neatbalstīt Rīgas domes mēra N.Ušakova ierosinājumu paaugstināt sabiedriskā transporta braukšanas maksu nerīdziniekiem.

Lūdzam arī pieprasīt Rīgas domes Revīzijas komisijai un/ vai Valsts kontrolei veikt RP SIA „Rīgas Satiksme” revīziju steidzamības kārtā.

Latvijā,
2013.gada 07.oktobrī